

KINALI ELLER

Gülçin AYDOĞAN

Kınalı Eller

Afyonkarahisar... Binlerce yıllık tarihinde; Hititlilerin, Frigyalıların, Lidyalıların, Perslilerin, Romalıların, Bizanslıların ve nihayetinde Türk devletlerinden Selçukluların ve Osmanlıların ayak izlerini, gülüşlerini, gözyaşlarını, yürek sancılarını, ölümlerin siyah yasını, doğumların tiz çığlıklarını bağrında mayalayan mesrur vilayet.

1071 yılında Malazgirt Zaferi ile Anadolu'nun kapıları milletimize ardına kadar açıldıktan sonra, atalarımız Selçukluların yerleştiği belde. Kayalar üzerinde inşa edilmiş mağrur bir kale. İsmi verir Türk boyları "Karahisar" diye. Zorlu, güçlü demektir kara, kalenin diğer adıdır hisar. Karahisar... 3400 yaşındadır şimdilerde.

Neler sığdırmamıştır ki ömrüne; Selçuklu sultanının hazinelerini mi saklamamıştır bağrında, vezirlerin oğullarının kale muhafızlıklarına mı şahit olmamıştır, nice saray, cami, su sarnıcı, cephanelik, mahzenler mi kurulmamıştır içinde. Karahisar, çevresinde en iyi afyon yetişmesinden sebep, Afyonkarahisar demiştir Osmanlılar. Dilden dile nesilden nesile nice efsanelerin doğumuna gebelik etmiştir Afyonkarahisar. Meraklısı bilir, bilmeyen de öğreniversin; Beybögrek'ten Çavuşbaşı'na, Battal Gazi'den Horoz Dede'ye uzanan kahramanlıkları, coşkuları, zafer nidalarını...

Millî Mücadelenin derin ve emin ayak sesleri... İşte şeref timsali: Ali Çetinkaya, Afyonkarahisarlı Komutan. Karahisar'ın vücut bulmuş hali. Onun gibi zorlu ve güçlü. Onun gibi göğe uzanır kaleden örülen cesaretinin burçları. Ali Çetinkaya, düşmana atılan ilk kurşun yankılanır onun tuttuğu namludan. 28 Mayıs 1919, şahit kılınır bu şerefli başlangıca...

Millî Mücadelenin düşmana korku salan, kulakları sağır eden ayak sesleri... İşte 26 Ağustos 1922. Büyük Taarruz vakti. Afyonkarahisar Kocatepe'de fecir vaktinin habercileri: Başkomutan Mustafa Kemal Paşa, Genelkurmay Başkanı Fevzi Paşa ve Batı Cephesi Komutanı İsmet Paşa gizlice hazırladılar Büyük Taarruz'un planlarını, Afyonkarahisar belediye binasında. Sabah 05.30 vakitleri; ilk top ateşi. "Ya istiklal ya ölüm!" istikametini yegâne şehadet yolu bilip elleriyle, bedenleriyle, makasla, dipçikle savaştan şanlı Mehmetçüğimizin ve milletimizin ölümsüz destanı: Kurtuluş Savaşı!

Başkumandanın övgüsünü tarihin her sayfasında kutlu ve temiz bir şerefle yüreğinde taşıyan şanlı Mehmetçiğe hitaben:

“Dünyanın hiçbir ordusunda yüreği seninkinden daha temiz, daha sağlam bir askere rast gelinmemiştir. Her zaferin mayası sendedir. Her zaferin en büyük payı senindir.”

İşte Afyonkarahisar’ın Bolvadin ilçesinde, Şehit Carullah Kalkan Ortaokulu’nun üzerinde bulunan, yöresinde kanatlarını açıp tam bir bağımsızlıkla uçan güvercinin bulunduğu, al yıldızlı bayrağımızı vatan topraklarında dalgalandıran Mehmetçiğin, Türk askerinin, yüce milletimizin şanlı tarihi budur.

Bizler, İlkıyarlı abla ve abiler, 23 genç ve heyecanlı yürek, Bilim Otobüsümüz ile birlikte işte bu kutlu toprakların yolcusu olduk.

“Okumayı bıraktığın gün sonbahardır, ertesi gün cehaletin kışı başlar.”
Afyonkarahisar’ın Çay ilçesinde, Pazarağaç Ali Necip Altan Ortaokulu’nun kütüphanesinde, duvarında boyalı Atatürk ve Türk bayrağı gölgesinde bu sözler

yazılıdır. Hemen yanında sayfaları açık bir kitap resmi vardır. Kitabın satırları arasından kelebekler yükselir. Kütüphanenin tavanından asılı, her sayfasından nice yazarların ve şairlerin sözlerinin küçük notlara yazılıp döküldüğü bir “kitap göğü” vardır. Karşı duvarında bir öğüt, açık bir kitabın arasına büyük harflerle yazılıdır: “Bilenle bilmeyenin farkı kitap okumaktır.” İşte böylesi cennet mekân bir yerde, İLKİYAR’ın ülkemizin çocuklarına armağan ettiği; hayalleri, umutları, göğün mavisini, denizlerin üzerinden taşan şarkıları, satırların arasından yükselen kelebekleri gösterdiği kitapları, kitap göğünün altına boylu boyunca serilidir. Ki bu aziz vatanın çocukları, özellikle kız çocukları bu kitaplara dokunsunlar, onları kucaklasınlar, satırları arasından yükselen kelebekleri takip edip hayallerine kavuşsunlar. Neden mi özellikle kız çocukları dedim?

Gelin, kulak verin yazar Sevim Ak’ın bir İlkıyar gönüllüsü olarak kaleme aldığı, Güneşin Çocukları kitabının satırlarına. Çok değil, 20 yıl öncesinin zamanında, küçük bir kız çocuğunun yazdığı mektubu yüreğinizle dinleyin:

“Deniz gözlü abla, ben okumayı çok istiyorum. Bir akrabamla kavga etmiştik. O bana köylü kızları okuyamaz, sadece eline kına yakmayı bilirler demişti. Ben bunun için okumak istiyorum. Kınalı ellerle çok şeyin başarılacağını göstermek istiyorum. Çok şükür derslerimin hepsi çok iyidir.”

Bilirim ki;
elleri kınalı,
derslerinin hepsi çok iyi olan,
İlkıyarlı ablasına
“deniz gözlü abla” diye seslenen,
yeryüzünde bedeni kadar değil
yüreği kadar yer kaplayan,
dev gövdeli
bu kız çocuğu,
okumuştur.

Afyonkarahisar il merkezine 60 km uzaklıkta bulunan Bolvadin ilçesinde bir okul: Ayfer-Ceylan Emet Fen Lisesi. 2012 yılında

Bolvadinli iş insanı olan Ceylan Emet tarafından inşa edilen bu okulun 360’ dan fazla öğrencisi ve 20 öğretmeni vardır. Fizik, kimya, biyoloji laboratuvarlarının yanı sıra bilişim teknolojileri sınıfı ve iki tane de kütüphanesi bulunmaktadır.

Fen lisesinin öğrencileri başarıları ile göğsümüzü kabartır. 2021 yılında Teknofest’te Türkiye finallerine kalmıştır. 3 adet model ve patent başvurusu bulunmaktadır. Her yıl düzenli olarak fen lisesinde Tübitak bilim fuarları yapılmaktadır. Üstelik spor dallarından biri olan Muay Thai alanında Türkiye birinciliği bulunmaktadır. Türkiye genelinde düzenlenen İngilizce kelime bilgisi yarışmasında derecesi vardır. Daha birçok

başarıya imza atan ve atacak olan bu okulun öğrencileri; tıp, hukuk, eczacılık, mühendislik, mimarlık, öğretmenlik, işletme gibi birçok alanda yükseköğretim eğitimlerine devam etmektedir.

Mahmut bu parlak geleceğin mimarlarından yalnızca birisidir. Fen lisesinin yemekhanesinde tanıştım onunla. Masa deneylerinin sunumu için sandalyeleri düzenledikten sonra, yan yana otururken denk geldim ona.

Orta boylu, ince, sarışın bir delikanlı. Deniz gözlüdür o da. Pek tatlı konuşur. Afyon'un yerel bir ağzı vardır. Bazı kelimeler bazı sesler pek hoş, mâni gibi çıkar ağızdan.

Hele ki Mahmut'un ağzından. Diğer yanımda Mahmut'un arkadaşı vardır, Muhammed. "Abla, bilir misin Mahmut çok zengindir. Fabrikası vardır babasının." Bende bir hayret. Pek alışık olmadığımın sebep. Döndüm Mahmut'a: "Doğru mu der?" "Yok abla, zengin olan babam, ben zengin değilim." der. Hep birlikte nasıl da güldük öyle... "Aferin Mahmut sana! Doğru söylersin, zengin olan babandır, sen zengin değilsin."

Bu sözlerimi duyanlar şaşırabilir belki başta. Ancak babasının servetine sırtını dayamak yerine, babasının zenginliğini kendi zenginliği kabul etmeyen genç bir dimağ, bilim ve ilim üzerine inşa edecektir kendi hazinesini. Tesla otomobillere binmez belki ama, başını kaldırıp göğe baktığında, hala hayret edebilecek geniş bir derinliği bulacaktır yüreğinde, bakarken bulutlara, kuşlara, yıldızlara, güneşe ve aya...

Afyonkarahisar'ın Bolvadin ilçesinde bir köy okulu: Karayokuş Şehit Yaşar Özyörük Ortaokulu. İl merkezine 70 km uzaklıkta, 1300 rakımda, bin kişiyi aşmayan bir memleket burası. 14 Aralık Cuma günü, sabahın erken saatlerinde düştü yollara Mavi Bilim Otobüsümüz. Üç ekibe bölünmüştük o gün. Üç farklı okulda eş zamanlı etkinlikler yürütecektik. İlk iki ekibi başka köylerdeki okullara bıraktık. Sıra sıra etkinlik kutularını, anı kitaplıklarını, Tübitak kitaplarını, deney malzemelerini okullara taşıdık.

Son durak: Karayokuş yolcusu kalmasın! Üçüncü ekip geçti yerine. Bilim Otobüsümüz götürsün bizi, bacasından duman tüten köy okulunun bahçesine. Yollar uzun, her iki yanında sıra sıra tepeler buluşur gözlerimizle. "En köy okulu bizim okulumuz. İyi ki gelmişim bu ekibe. Sanki Doğu Anadolu'da bir belde." Heyecanlı bekleyişin ardından

vardık Karayokuş'un bahçesine. Cuma günü, ilköğretimdeki çocuklar derste. Ortaöğretimdeki çocukları da öğretmenleri sınıflarına yerleştirmiş, beklerler bizleri sessizce.

Koridordan geçerken anasının kapısı açılır içeriden. Öğretmen gülümseyerek sorar: "Var mı etkinlik bizim bu küçüklere de?" Kapının aralığından gözlerim buluşur, her biri kırmızı önlük giymiş, beyaz yakalılık takmış, merakla ve utanarak bakan çakmak çakmak parıldayan bu gözlerle.

Çan zili aldım elime. Teneffüs vakti, nasıl çalarım delice. Haydi çocuklar zil çaldı, buluşun koridor deneyleriyle! Öbek öbek çocuk yanımızda yöremizde. Merakla bakarlar o kuş nasıl duruyor arkadaşının burnu üzerinde? Peki ya elini basınca mavi çubukların üzerine, nasıl da elinin izi çıkıyor çubukların öte yüzünde? Ya şu Behram dedikleri de nedir öyle? İllüzyon derler, kaybolurum sanki sürekli dönen dairesel çizgilerin içinde. Haydi çocuklar haydi! Buluşun koridor deneyleriyle! Görün bakın, at nasıl da koşuyor aynalı döner tekerlekte.

Dalları ile bütün cenneti gölgeleyen ağaç demekmiş Tuğba. İsmi taşıyor üzerinde İlkıyrlı Tuğba Abla. Hayret ediyorum bazen, böyle genç fidanlar nasıl oluyor da asırlardır yaşayan bir çınar gibi kollarıyla sarıp sarmalıyor aziz vatanımın kız çocuklarını böyle derinden derinden. Hamuru temizdir derler büyükler. Böylelerine helal süt emmiş derler.

Gülüşlerinde güneş açan İlkıyrlı Tuğba Ablanın gövdesinde, bir arada büyüyecekler masumiyet timsali aydınlık yüzler. Cehaletin karanlığından, ümitsizliğin girdabından, ataletin gayya kuyusundan koruyacak onları sarıp sarmalayan bu kollar. Bugün onlara

sarılan Tuğba ablanın yerini yarın, bu kız çocukları alacaklar. Çünkü onlar, kınalı elleriyle aziz ülkemizin kutlu geleceği olacaklar.

“Dünyayı verelim çocuklara
Hiç değilse bir günlüğüne
Allı pullu bir balon gibi verelim
Oynasınlar
Oynasınlar türküler söyleyerek
Yıldızların arasında
Dünyayı çocuklara verelim
Sıcacık bir ekmek somunu gibi
...
Bir günlük de olsa öğrensin dünya
Arkadaşlığı
Çocuklar dünyayı alacak elimizden
Ölümsüz ağaçlar dikecekler.”

Gülçin AYDOĞAN
ODTÜ, Okul Öncesi YL
07.02.2025

Kaynakça

Ak, S. (2019). *Güneşin Çocukları* (9.baskı), syf. 64, İstanbul:

Can Çağdaş Yayınevi (Eserin ilk baskısı 2004 yılında yayımlandı).

Atatürk Araştırma Merkezi (ATAM). Türk Ordusu ve Türk Askeri.

<https://atam.gov.tr/turk-ordusu-ve-turk-askeri/>

T.C. Bolvadin Kaymakamlığı [17.08.2017]. Ayfer Ceylan Emet Fen Lisesi 2017 Yılında Başarılarıyla Göz Doldurdu.

<http://bolvadin.gov.tr/ayfer-ceylan-emet-fen-lisesi-2017-yilinda-basarilarıyla-goz-doldurdu>

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Afyonkarahisar İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü. Efsaneler.

<https://afyon.ktb.gov.tr/TR-148811/efsaneler.html>

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Afyonkarahisar İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü.

Tarihçe. <https://afyon.ktb.gov.tr/tr-63436/tarihce.html>

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, Afyonkarahisar Bolvadin Ayfer-Ceylan Emet Fen Lisesi. Okulumuz Hakkında.

https://acefl.meb.k12.tr/03/04/974794/okulumuz_hakkında.html